

Foto: Guy Kokken

[12 mei 2022](#) [Davidsfonds Cultuurpartner](#), [cultuurtips](#), [voor jou gezien](#)

Voor jou gezien: Misdaad en straf

Misdaad en straf van Fjodor Dostojevski: het is een klassieker, een boek waarvan iedereen vindt dat je het gelezen moet hebben, maar wat niemand daadwerkelijk doet.

ARSENAAL/LAZARUS vertaalde de ruim 600 pagina's tellende roman naar een luchtige en indrukwekkende voorstelling. Zelfs als je niet graag leest, kan je nu dus meepraten over deze klassieker. Een aanrader!

De affiche van [Misdaad en straf](#), een productie van ARSENAAL/LAZARUS

Zelf behoor ik niet tot de gelukkige stervelingen die zich doorheen de roman van Dostojevski worstelden. Toch was ik erg nieuwsgierig naar de voorstelling die ARSENAAL/LAZARUS ervan maakte. Ik werd niet teleurgesteld. Toen ik het gebouw binnenliep, lag er aan mijn voeten al een omtrek van een mannetje met tape. De toon was gezet en ik was fan.

Aan de cast heeft het ook niet gelegen. Bedankt aan alle acteurs voor deze topavond: Koen De Graeve, Pieter Genard, Patricia Kargbo, Günther Lesage, Femke Stallaert, Ryszard Turbiasz, Joris Van den Brande en Ariane van Vliet.

Klassieker in het kort

Voor wie het verhaal niet kent: de plot is vrij simpel. De pandjesvrouw, een niet erg geliefde dame, wordt vermoord. Ze krijgt een bijl in haar hoofd en van de dader is geen spoor. Als lezer én als toeschouwer weet je wel wie de moordenaar is: Rodion Raskolnikov. Hij stopte met studeren en heeft een ernstig gebrek aan geld. In een koortsvlaag beging hij zijn misdaad. Bewijzen zijn er niet, al koestert één politierechercheur sterk het vermoeden dat Rodion bij de zaak betrokken is.

Rodion moet met zichzelf en zijn misdaad zien te (over)leven in de kolkende chaos van zijn leven. Ondertussen is hij nog begaan met Sonja, die zich prostitueert om haar gezin overeind te houden. En dan verschijnen ook zijn zus Doenja en moeder ten tonele, want Doenja gaat trouwen. Dat rakelt het verleden weer op en een tweede moord komt aan het licht. Het wordt Rodion allemaal te veel. Uiteindelijk gaat hij naar het politiebureau om zichzelf aan te geven, waarna hij eindigt in een strafkamp in Siberië.

De juiste toon zetten

Je hebt het waarschijnlijk al wel door: geen lichte thema's of koetjes en kalfjes. Net daarom is de voorstelling van ARSENAAL/LAZARUS zo geniaal. Als toeschouwer krijg je er namelijk geen zwaar of beklijvend gevoel van. In de eerste paar minuten van *Misdaad en straf* spelen de acteurs een lied dat mij aan circusacts doet denken. Je hebt nog geen idee wat er zal volgen, maar hiermee zetten ze – letterlijk – de toon. Niet dat ze een circusact brengen, maar het hoeft allemaal niet té serieus te zijn.

De acteurs spelen het circuslied aan het begin van het stuk. Foto: Raymond Mallentjer

Daarmee bedoel ik: het verhaal is serieus en het wordt serieus gespeeld. Het zijn dingen uit het leven gegrepen die pas komisch worden als je ze serieus speelt op scène. Zoals de koetsier met zijn modern aanvoelende tirade over zwakke weggebruikers nadat hij net iemand aanreed. Of de ruzie tussen broer en zus waarbij ze elkaar ervan blijven beschuldigen dat de ander een kleuter is. Andere woordmopjes en elementen van humor zijn er natuurlijk ook bewust in gestoken, maar alles zit mooi in balans wat mij betreft.

Sympathie voor iedereen

Acht acteurs vertolken samen meer dan tien personages en wat deden ze dat goed. Je leeft mee met de personages, wat niet vanzelfsprekend is, want ze hebben geen gemakkelijke karaktereigenschappen. Toch voelde ik een zekere sympathie voor hen allemaal. Voor Rodion, die de moord beging en aan hoogheidswaanzin lijdt. Voor zijn hysterische moeder die maar blijft doorratelen over soep. Voor de rechercheur die van alles vermoedt, maar niets afdwingt. Voor de stille Sonja, wiens aanwezigheid soms al voldoende is. Ja, zelfs voor de moeder van Sonja en haar smerige rochelende hoest.

Hoofdpersonage Rodion kruipt weg onder het karretje met drank. Foto: Raymond Mallentjer

Moeiteloos

Ik vind het heerlijk wanneer teksttheater een nieuwe dimensie krijgt en dat is precies wat hier gebeurde. Veel tekst, maar luchtig gebracht, met de nodige woordmopjes en andere humor. Een simpel decor: een rechthoek afgebakend op de grond met tape en een karretje met een hoop glazen en drank. Daarachter zaten de andere personages die niet op de scène moesten zijn op een stoel. Ze wachtten hun beurt af en keken toe. Of leverden commentaar. Eenvoudige kostuums, die ondanks de veelheid aan personages toch meteen duidelijk maakten wie je voor je had en die perfect pasten bij elk personage. Theater op zijn best: je weet dat er erg veel tijd, moeite en oog voor detail zitten in álles. Maar dat alles verloopt zo spontaan dat je bijna gelooft dat ze het ter plaatse verzinnen. Echt knap!

Ook 'de stad' komt zich nog even voorstellen, want misschien is hij wel de schuldige... Foto: Raymond Mallentjer

Ik kan nog uren over deze voorstelling doorgaan, maar als je benieuwd bent, ga dan gewoon zelf kijken! De tickets bij ARSENAAL/LAZARUS zijn al uitverkocht, maar neem een kijkje op de [website](#) en ontdek of ze misschien nog ergens bij je in de buurt optreden. Ik raad het je van harte aan.